

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

УДК 378.147:004.738.5:81'255.4

DOI

Застосування адаптивних освітніх платформ у процесі навчання фахової мови

Харченко Інна Іванівна,

доктор педагогічних наук, професор кафедри державно-правових дисциплін та українознавства Сумського національного аграрного університету,

40021, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160, Україна,

kharchenko-inna@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-8190-4607>

Прийнято: | Опубліковано:

Анотація: У контексті цифрової трансформації освіти зростає потреба в персоналізованих підходах до навчання, зокрема в галузі мовної підготовки здобувачів. Адаптивні освітні платформи надають нові можливості для підвищення ефективності викладання фахової мови, що особливо важливо в умовах змішаного та дистанційного навчання. У статті проаналізовано ефективність використання адаптивних освітніх платформ у процесі викладання дисциплін гуманітарного циклу, зокрема курсу «Українська мова та академічне письмо» як важливого засобу формування фахової мовної компетентності здобувачів вищої освіти. **Метою** дослідження є виявлення педагогічного потенціалу адаптивного підходу в персоналізації освітнього процесу, підвищенні якості академічного письма та ефективній інтеграції фахової термінології в професійне мовлення. У дослідженні використано комплекс **методів**: аналіз наукової літератури, контент-аналіз освітніх платформ, а також порівняльно-аналітичний метод для оцінювання ефективності адаптивного підходу. У **результатах** дослідження обґрунтовано дидактичну доцільність застосування адаптивних освітніх

платформ у процесі викладання академічного письма, окреслено їхні переваги для здобувачів із різним рівнем підготовки – від поетапного засвоєння базових навичок до розвитку вмінь критичного аналізу й наукового формулювання думок. Подано класифікацію освітніх платформ за функціоналом, проаналізовано їхню ефективність у мовній освіті. Запропоновано структурну модель інтеграції адаптивної технології в курс, що дозволяє покращити індивідуальні результати здобувачів, підвищити мотивацію та забезпечити сталість навчального прогресу. У висновках зазначено, що адаптивне навчання сприяє індивідуалізації освітнього процесу, формуванню академічної доброчесності, розвитку мовленнєвої автономії здобувачів та ефективному засвоєнню особливостей фахового мовлення. Результати дослідження відкривають перспективи для подальшого розроблення спеціалізованих моделей цифрової підтримки викладання мовних дисциплін у закладах вищої освіти.

Ключові слова: адаптивне навчання, академічне письмо, цифрові платформи, фахова мовна компетентність, цифровізація освіти.

Application of adaptive educational platforms in the process of teaching a professional language

Inna Kharchenko,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Department of State Law Disciplines and Ukrainian Studies of the Sumy National Agrarian University,
40021, Sumy, st. Gerasym Kondratiev, 160, Ukraine,

kharchenko-inna@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-8190-4607>

Abstract: *In the context of the digital transformation of education, there is a growing need for personalized approaches to learning, particularly in the field of language training. Adaptive educational platforms provide new opportunities to improve the*

*effectiveness of teaching a professional language, which is especially important in the context of blended and distance learning. The article analyzes the effectiveness of using adaptive educational platforms in the process of teaching humanities disciplines, in particular the course “Ukrainian Language and Academic Writing” as an important means of forming the professional language competence of higher education students. The **purpose** of the study is to identify the pedagogical potential of the adaptive approach in personalizing the educational process, improving the quality of academic writing and effective integration of professional terminology into professional speech. The study used a set of **methods**: analysis of scientific literature, content analysis of educational platforms, and a comparative and analytical method to assess the effectiveness of the adaptive approach. The **results** of the study substantiate the didactic feasibility of using adaptive educational platforms in the process of teaching academic writing, outline their advantages for students with different levels of training - from the gradual acquisition of basic skills to the development of critical analysis and scientific formulation of thoughts. The classification of educational platforms by functionality is presented, their effectiveness in language education is analyzed. A structural model for integrating adaptive technology into the course is proposed, which allows improving individual results of students, increasing motivation and ensuring the sustainability of learning progress. The **conclusions** indicate that adaptive learning contributes to the individualization of the educational process, the formation of academic integrity, the development of students’ speech autonomy and the effective mastery of the peculiarities of professional speech. The results of the study open up prospects for the further development of specialized models of digital support for teaching language disciplines in higher education institutions.*

Keywords: *adaptive learning, academic writing, digital platforms, professional language competence, education digitalization.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах стрімкої цифровізації освітнього простору трансформуються традиційні підходи до викладання мовних дисциплін, зокрема курсу «Українська мова та академічне письмо». Виникає нагальна потреба у впровадженні інноваційних педагогічних технологій, здатних адаптуватися до різнорівневої підготовки здобувачів вищої освіти. Актуальність проблеми зумовлена кількома чинниками, зокрема посилюваною гетерогенністю мовної підготовки здобувачів вищої освіти, низьким рівнем мотивації до опанування академічного письма, а також недостатньою ефективністю традиційних форм навчання в умовах цифрового середовища.

Використання адаптивних освітніх платформ у процесі навчання є ефективним інструментом модернізації системи фахової мовної підготовки. Такі платформи дають змогу не лише персоналізувати освітні траєкторії з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів, а й підвищити рівень їхньої залученості, сформувати стійку мотивацію до навчання та забезпечити якісне засвоєння академічної мови як важливої складової професійної комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному науково-освітньому дискурсі посилюється інтерес до використання адаптивних освітніх платформ як інструменту індивідуалізації та підвищення ефективності освітнього процесу, зокрема у формуванні фахових мовних компетентностей. Зокрема, І. Харченко [1] розглядає формування навичок академічного письма в майбутніх фахівців нефілологічного профілю в інформаційно-освітньому середовищі, підкреслюючи важливість адаптивного підходу до розвитку мовної компетентності. Науковці В. Мізюк, А. Хижняк і В. Хренова [2] досліджують можливості адаптивних освітніх платформ у персоналізації дистанційного навчання, акцентуючи на важливості адаптації змісту до індивідуальних потреб здобувачів. Учений М. Пікуляк [3] пропонує ґрунтовний аналіз методів і моделей розроблення адаптивних систем

дистанційного навчання, які є основою гнучких освітніх середовищ. Питання інноваційного оновлення вищої освіти досліджують А. Полякова та співавтори [4].

Актуальні виклики адаптації вищої освіти в умовах трансформацій вивчають Т. Жукова й колеги [5], наголошуючи на важливості інноваційних підходів у забезпеченні якості навчання. У міжнародному контексті систематичний огляд концепції «Education 4.0» у вищій освіті здійснили Б. Рієнтіс та співавтори (B. Rienties et al.) [6], які розглядають потенціал цифрових платформ для забезпечення індивідуалізованого підходу до навчання.

Важливість адаптивного навчання для підвищення ефективності освітнього процесу із застосуванням сучасних цифрових платформ доводять О. Шелевер, Л. Капітан та О. Коновалов [7]. Інтеграцію освітніх інновацій як засіб розвитку критичного мислення в межах науково-дослідної діяльності здобувачів розглядають О. Усата, І. Блохіна та В. Гаврик [8]. Застосування інтелектуальних технологій у персоналізованому навчанні аналізують А. Ключко та А. Прокопенко [9], які наголошують на можливостях штучного інтелекту у формуванні адаптивних освітніх траєкторій. Педагогічні аспекти цифровізації у вищій освіті, зокрема в контексті гнучкої організації освітнього процесу, досліджують В. Ковальський і Д. Кисленко [10].

Застосування цифрових платформ у професійній освіті під час воєнних дій вивчають І. Варнавська та Р. Чепок [11]. Інноваційні методи дистанційного навчання в умовах пандемії COVID-19 аналізує О. Крупко [12]. Традиційні та інноваційні підходи у вищій порівнюють М. Волікова і О. Братанич [13], підкреслюючи переваги інтерактивних цифрових засобів. Адаптивне навчання як важливий чинник інноваційних змін у професійній підготовці майбутніх педагогів обґрунтовує Ю. Солоня [14]. На важливій ролі онлайн-платформ у формуванні цифрових компетентностей у здобувачів економічних спеціальностей акцентують О. Загорецька та її колеги [15]. Питання освітніх

втрата та дисфункцій цифровізації порушує А. Марчук [16], яка аналізує якість освіти в надзвичайних умовах. На ефективності цифрових інструментів у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням у фаховій передвищій освіті наголошує І. Новаченко [17].

Таким чином, аналіз сучасних досліджень формує цілісне уявлення про адаптивне навчання як важливий інструмент модернізації освітнього процесу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри активізацію наукових розвідок у сфері цифрової трансформації освіти, аспект упровадження адаптивного підходу у викладанні фахової мови залишається малодослідженим. Належної уваги потребує питання ефективного використання освітніх платформ у курсі «Українська мова та академічне письмо», зокрема в контексті розроблення гнучких сценаріїв письмової роботи, поступового опанування ознак академічного стилю та розвитку термінологічної компетенції. Окрім того, недостатньо окреслені орієнтири для оцінювання досягнень здобувачів у межах індивідуалізованого освітнього процесу

У межах цієї статті представлено структуровану модель інтеграції адаптивної освітньої платформи в курс академічного письма, що передбачає послідовне формування мовної компетентності, цілеспрямовану роботу з фаховою термінологією та використання релевантних критеріїв оцінювання навчальних досягнень. Запропонований підхід сприяє подоланню труднощів, пов'язаних із різнорівневою мовною підготовкою здобувачів, та забезпечує умови для персоналізованого розвитку академічної комунікації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування ефективності використання адаптивних освітніх платформ у процесі навчання фахової мови.

Для досягнення цієї мети сформульовано такі завдання:

- 1) проаналізувати змістове наповнення та класифікацію адаптивних освітніх платформ як інноваційного інструменту цифровізації освітнього процесу;
- 2) з'ясувати особливості використання адаптивних платформ у контексті мовної освіти, зокрема під час формування фахових комунікативних компетентностей;
- 3) окреслити дидактичні переваги адаптивного підходу з урахуванням різнорівневої мовної підготовки здобувачів вищої освіти;
- 4) розробити структурну модель інтеграції адаптивної освітньої платформи в процес викладання академічного письма.

Виклад основного матеріалу дослідження. У методиці викладання мови й розвитку академічного письма адаптивне навчання розглядається як сучасна дидактична система, що орієнтована на формування індивідуальної траєкторії засвоєння знань. Такий підхід передбачає врахування особистісних особливостей здобувачів, зокрема їхнього темпу роботи, рівня мовної підготовки, пізнавальних потреб і стильових особливостей навчання. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій істотно розширює можливості для індивідуалізації та диференціації мовної освіти, забезпечуючи адаптацію навчального матеріалу до когнітивних особливостей майбутніх фахівців [2].

У цьому контексті використання штучного інтелекту та цифрових технологій є вагомим чинником персоналізації освітнього процесу, що дає змогу ще точніше враховувати темп опрацювання матеріалу, освітні потреби та навчальні стратегії здобувачів. Актуальність такого підходу значно зростає в умовах воєнного стану, коли система вищої освіти України змушена реагувати на виклики, пов'язані з руйнуванням інфраструктури, втратою людського капіталу та необхідністю збереження якості освітніх послуг.

Цифрова компетентність трактується як динамічна сукупність знань, умінь, навичок, ціннісних орієнтирів, мисленнєвих стратегій та особистісних

якостей, що забезпечують ефективне застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній, освітній та соціальній діяльності. Її формування розглядається як важлива умова успішної соціалізації особистості в умовах цифрового суспільства. Стратегічним пріоритетом державної політики у сфері цифрової трансформації є підвищення рівня цифрової грамотності населення, зокрема через упровадження національної освітньої платформи “Дія. Цифрова освіта” [15].

З огляду на те, що процес цифровізації пронизує всі сфери суспільного життя, саме система вищої освіти є провідним середовищем формування фахівця, здатного ефективно діяти в умовах цифрової трансформації. Інтеграція інтерактивних платформ, гнучких форматів навчання та сучасних цифрових інструментів в освітній процес сприяє не лише підвищенню якості освітніх послуг, а й забезпечує їхню безперервність у контексті воєнного стану та інших надзвичайних обставин.

За даними Міністерства цифрової трансформації України, в умовах повномасштабної війни близько двох мільйонів українських здобувачів продовжують навчання в дистанційному або змішаному форматі, що ще більше актуалізує потребу в цифровій адаптації освітнього середовища [18].

На думку Т. Жукової, Є. Черновола та Г. Різак, досвід організації дистанційного навчання в період карантинних обмежень заклав підґрунтя для формування адаптивних освітніх стратегій, спрямованих як на стабілізацію освітнього процесу, так і на його поступове відновлення та вдосконалення в післявоєнний період. У цьому контексті особливої ваги набуває розвиток електронного освітнього середовища, що забезпечує не лише доступ до актуальної інформації, а й сприяє формуванню професійних компетентностей, зокрема навичок академічного письма та наукової комунікації [5, с. 216]. Безумовно, завдяки цифровим платформам здобувачі можуть інтерактивно взаємодіяти з викладачами, працювати в синхронному й асинхронному форматах, аналізувати тексти, писати анотації, рецензії, наукові повідомлення

– і робити це в зручний для себе спосіб, що відповідає сучасним викликам і потребам професійної підготовки У таблиці 1 представлено основні типи адаптивних платформ, їхні функціональні можливості та переваги використання в освітньому процесі.

Таблиця. 1

Адаптивні освітні платформи: класифікація, характеристика та переваги

Тип адаптивної платформи	Основні характеристики	Переваги використання
На основі алгоритмів машинного навчання	Платформи, які навчаються на основі даних здобувачів і змінюють сценарії навчання динамічно (Smart Sparrow, DreamBox Learning).	Індивідуалізація контенту в реальному часі, ефективна робота з різномісними групами.
З модульною структурою	Побудовані за принципом поступового відкриття модулів залежно від успішності здобувача (Moodle, Open edX).	Здобувач навчається у власному темпі, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу.
З інтеграцією діагностичного тестування	Регулярне тестування дозволяє платформі коригувати складність завдань (Quizizz, Google Forms).	Оперативний зворотний зв'язок, моніторинг прогресу.
Мовні адаптивні платформи	Орієнтовані на вивчення мови, мають редактори тексту, вправи на граматику і стилістику (Duolingo, LearningApps.org).	Доцільні для вивчення академічного письма, тренують мовні навички.
З підтримкою викладача (гібридні)	Поєднання автоматизованих функцій адаптації та оцінювання з можливістю коментування й корекції з боку викладача (Google Classroom, MS Teams, Edmodo, LMS Collaborate).	Гнучкість в освітньому процесі, підтримка живого педагогічного супроводу

Джерело: сформовано автором на основі [3, с. 73; 7, с. 271]

Отже, адаптивні освітні платформи використовують різноманітні підходи до персоналізації навчального контенту, спрямовані на підвищення ефективності освітнього процесу. Особливо доцільними є платформи, що базуються на алгоритмах машинного навчання та мають модульну структуру, оскільки вони здатні гнучко реагувати на індивідуальні освітні потреби здобувачів. У контексті навчання фахової мови найбільш релевантними є мовні адаптивні платформи.

З огляду на сучасні підходи до організації мовної освіти, адаптивне навчання трактується як спосіб індивідуалізації освітнього процесу на основі постійного аналізу результатів навчання. Як зазначають А. Ключко та А. Прокопенко, принцип адаптивності полягає в персоналізації освітньої траєкторії: здобувач має змогу працювати у власному темпі, обирати найбільш релевантні для себе теми й форми подання матеріалу [9]. У контексті викладання української мови та академічного письма це відкриває можливість зосередитися на індивідуальних труднощах, рівні сформованості мовних навичок і потребах конкретного здобувача. Як справедливо зауважують О. Шелевер, Л. Капітан та О. Коновалов, технологічний аспект адаптивного навчання ґрунтується на аналізі освітніх даних та використанні освітньої аналітики. Завдяки впровадженню цифрових платформ, алгоритмів машинного навчання та елементів змішаного навчання викладач отримує можливість оперативно коригувати зміст і темп занять, що сприяє глибшому розумінню індивідуальних освітніх стратегій здобувачів. Такий підхід є особливо ефективним у процесі формування навичок академічного письма, оскільки дає змогу своєчасно виявляти типові помилки, діагностувати мовні прогалини та цілеспрямовано стимулювати поступове вдосконалення мовностилістичних компетенцій здобувачів освіти [7, с. 270].

Водночас сучасне освітнє середовище характеризується високим рівнем мобільності та адаптивності, що відкриває нові можливості для викладання української мови та розвитку академічного письма. Це середовище підтримує

особистісну гнучкість здобувачів, забезпечуючи здатність адаптуватися до змінених форм взаємодії без територіальних чи часових обмежень, а цифрові освітні платформи сприяють розвитку мовної компетентності через індивідуалізацію контенту, зручну інтерактивність та постійну доступність [10, с. 3].

Зазначимо, що адаптивний підхід у навчанні створює гнучке освітнє середовище, яке дає змогу кожному здобувачу розвиватися в комфортному для нього темпі, отримуючи завдання, що відповідають його поточному рівню знань, прогресу та стилю навчання. Для здобувачів із низьким рівнем підготовки це означає зниження рівня стресу, зумовленого складністю завдань, поступове поглиблення знань через прості кроки та підвищення впевненості завдяки позитивному підкріпленню. Для здобувачів середнього рівня передбачено збалансоване навантаження, цільові вправи для закріплення граматичних, стилістичних і термінологічних навичок, а також використання гейміфікованих елементів для підтримування мотивації. Здобувачі з високим рівнем підготовки отримують завдання підвищеної складності, що стосуються роботи з аналітичними текстами, здійснення критичного аналізу, виконання самостійних досліджень, а також підготовки до наукового письма та публікацій.

Адаптивне навчання дозволяє враховувати різний рівень підготовки здобувачів. У таблиці 2 представлено переваги адаптивного навчання для різних груп здобувачів.

Таблиця 2

Переваги адаптивного навчання для різних груп здобувачів

Рівень підготовки	Потреби здобувачів	Можливості адаптивного підходу
Початковий	Розуміння базових понять, уникнення перевантаження.	Спрощений контент, підтримка, повторення матеріалу.

Середній	Розширення знань, розвиток самостійності	Вправи на логіку, завдання на текстотворення, зворотний зв'язок.
Високий	Поглиблення знань, розвиток критичного мислення	Тексти академічного стилю, аналітичні завдання, рецензування інших робіт.

Джерело: створено автором

Зміст таблиці 2 підтверджує ефективність адаптивних стратегій навчання для здобувачів із різним рівнем підготовки. Важливо, що такий підхід знижує когнітивне навантаження на здобувачів із базовим рівнем знань та одночасно стимулює розвиток критичного мислення в здобувачів із високим рівнем підготовки, що свідчить про універсальність і гнучкість адаптивних платформ.

Аналіз онлайн-ресурсів засвідчує наявність широкого спектра інструментів, які можна ефективно застосовувати у викладанні мовних дисциплін. Їх доцільно класифікувати за такими напрямками:

1. Платформи управління навчанням (LMS) – Moodle, Google Classroom, Blackboard, що дозволяють створювати інтерактивні курси, розміщувати навчальні матеріали, здійснювати оцінювання й супровід академічного письма.

2. Засоби спільної роботи та публікацій – Google Docs, відеолекції, подкасти, блоги, які стимулюють колаборативне письмо, редагування та взаємооцінювання текстів.

3. Освітні соціальні мережі – Academia.edu, Facebook, LinkedIn, які сприяють професійному спілкуванню між здобувачами, викладачами-практиками та провідними науковцями.

4. Інструменти комунікації – Zoom, Telegram, Skype, що забезпечують регулярну зворотну комунікацію, консультації, обговорення проєктів і написаних текстів.

5. Мобільні застосунки – дозволяють вивчати лексику, тренувати навички редагування текстів і граматичного аналізу з будь-якого пристрою.

6. Інструменти для структурування контенту – RSS-канали, Google Reader для оперативного збору актуальних мовознавчих та лінгводидактичних матеріалів.

7. Технології віртуальної реальності – зокрема, віртуальні майданчики для симуляції ситуацій офіційного/наукового письма та взаємодії.

8. Системи оцінювання та рефлексії – Google Forms, Trello, Evernote сприяють формуванню навичок самоперевірки, фіксації помилок і роботи з фідбеком [11, с. 14; 17, с. 140].

Така класифікація цифрових ресурсів є важливою в контексті розвитку фахових мовних компетентностей здобувачів. Вона дозволяє забезпечити індивідуальний підхід, підвищити якість мовної підготовки та сформувати навички ефективного письмового й усного академічного мовлення.

Для формування академічної грамотності використовуються вправи на виявлення смислової структури абзаців: визначення головної думки, тематичних речень, висновків тощо. Ці завдання сприяють розвитку навичок структурованого, логічно правильного й мовно коректного письмового висловлювання, особливо в здобувачів нефілологічних спеціальностей. У цьому контексті І. Харченко акцентує на формуванні жанрової компетентності як важливого аспекту академічного письма, зокрема в контексті написання анотації — обов'язкового елемента наукової комунікації. У процесі навчання здобувачі опановують структурні компоненти анотації, її основні стилістичні характеристики (стислість, змістовність, компактність), а також опрацьовують основні лексеми, що забезпечують текстову цілісність і логічну зв'язність. Набуття зазначених умінь створює підґрунтя для поступового переходу до етапу самостійної дослідницької діяльності в межах академічного письма [1, с. 349].

Одним із важливих викликів у проектуванні інтерактивних освітніх платформ є структуризація та формалізація навчального матеріалу. Для ефективної реалізації принципів адаптивності необхідно подати інформацію у такій формі, яка дозволить системі автоматично здійснювати аналіз, планування та надання зворотного зв'язку відповідно до потреб здобувача освіти.

На підставі аналізу наукової літератури ми виокремлюємо такі моделі представлення знань:

- 1) онтологічні моделі, що формують логічну структуру навчального змісту на основі взаємозв'язків понять;
- 2) семантичні дерева та ієрархії понять, які дають змогу побудувати логічну послідовність навчального матеріалу;
- 3) UML-діаграми, які візуалізують структуру курсів у вигляді класів і зв'язків між ними [4].

У контексті навчання української мови та академічного письма такі підходи дозволяють реалізувати поетапне ускладнення матеріалу, побудову адаптивної логіки завдань і врахування рівня мовної підготовки. Завдяки поєднанню кількох моделей у межах гібридного підходу, цифрові платформи забезпечують адаптацію форм подання навчального матеріалу до індивідуальних характеристик здобувача освіти – починаючи з опанування базових орфографічних норм і завершуючи формуванням складних логіко-композиційних структур академічного письма. Такий підхід сприяє не лише підвищенню якості засвоєння мовного матеріалу, а й поступовому розвитку письмової продукції відповідно до вимог наукової комунікації. Мовна освіта потребує особливої гнучкості в підходах до навчання, оскільки вона передбачає роботу з різними аспектами мовної компетентності – від базових знань до академічного письма. У таблиці 3 узагальнено можливості адаптивних освітніх платформ, що дозволяють забезпечити ефективне й персоналізоване навчання фахової мови.

Таблиця 3

Особливості застосування адаптивних освітніх платформ у мовній освіті

Аспект навчання	Можливості адаптивної платформи
Рівень володіння мовою	Адаптація завдань до рівня здобувача від А 2 до С 1 (Prometheus, Lingva.Skills).
Лексика та термінологія	Автоматичне збагачення фахового словника залежно від професії (Lingva.Skills, Prometheus, Ukrainian Language Adaptive Tutor, EdEra, LearnUA).
Граматика та синтаксис	Тренажери з поступовим ускладненням і поясненнями (Grammarly UA, Українська мова онлайн, LearnUA, EdEra, Prometheus).
Академічне письмо	Модулі для створення есе, анотацій, рефератів із шаблонами та підказками (LearnUA, EdEra, Prometheus, Lingva.Skills, Moodle).
Зворотний зв'язок	Миттєвий аналіз помилок і пропозиції щодо редагування (Grammarly UA, EdEra, Prometheus).
Мотивація до навчання	Гейміфікація, система балів, бейджів та нагород (Kahoot!, Classcraft, EdEra, Prometheus, Lingva.Skills, Moodle).

Джерело: створено автором

Отже, адаптивні платформи не лише враховують рівень володіння мовою (від А 2 до С 1), а й цілеспрямовано вдосконалюють основні мовні навички. Зокрема, автоматичне підсилення термінологічного словника сприяє професіоналізації мови здобувачів, а модулі з академічного письма – розвитку навичок структурування та формалізації тексту. Елементи гейміфікації посилюють мотивацію, а функція зворотного зв'язку забезпечує своєчасне коригування помилок, що створює замкнений цикл якісного навчання.

Інноваційна модель вищої освіти передбачає інтеграцію трьох основних складових: навчальної, виховної та управлінської. У межах першої складової викладач обирає оптимальні методи й форми взаємодії зі здобувачами освіти, що сприяє посиленню мотивації до вивчення дисципліни, зокрема фахової

мови та академічного письма. Реалізація виховного компонента ґрунтується на використанні творчих підходів, які розкривають інтелектуальний потенціал, креативність та індивідуальність здобувачів, формуючи в них не лише мовну, а й особистісну зрілість. Управлінська складова передбачає використання цифрових технологій для організації освітнього процесу, об'єктивного оцінювання знань, моніторингу успішності та адаптації навчального матеріалу відповідно до рівня підготовки здобувачів [8].

На нашу думку, процес упровадження адаптивної платформи в навчальний курс потребує послідовного й методично обґрунтованого підходу. На рисунку 1 представлено етапи інтеграції платформи в дисципліну «Українська мова та академічне письмо», що дозволяє організувати навчання відповідно до індивідуальних потреб здобувачів.

Рисунок 1

Етапи інтеграції адаптивної освітньої платформи у викладання дисципліни “Українська мова та академічне письмо”

Джерело: створено автором

Отже, інтеграція платформи розпочинається з формулювання чіткої навчальної мети з подальшим аналізом мовної компетентності здобувачів. Наступні етапи передбачають генерацію індивідуалізованих завдань, цілеспрямовану роботу з фаховою термінологією та системне оцінювання письмових робіт. Такий підхід забезпечує поєднання академічної вимогливості з адаптивною підтримкою, що сприяє ефективному формуванню професійних мовних навичок.

Застосування адаптивних освітніх платформ відкриває нові можливості в персоналізації освітнього процесу, підвищенні мотивації здобувачів та контролі за якістю засвоєння матеріалу. У межах цієї дисципліни «Українська мова та академічне письмо» платформи дозволяють адаптувати письмові завдання відповідно до рівня мовної підготовки здобувача освіти; здійснювати автоматизовану перевірку лексичних, граматичних і стилістичних аспектів текстів; формувати навички академічного письма через модульне навчання (есе, тези, анотація, огляд літератури тощо); практикувати використання фахової термінології в контексті професійного мовлення; надавати аналітику індивідуального прогресу.

Висновки. Результати дослідження підтверджують ефективність застосування адаптивних освітніх платформ для підвищення якості викладання фахової мови. Такий підхід забезпечує не лише персоналізацію навчання, а й розвиток академічної доброчесності, рефлексивного мислення та стилістичної грамотності здобувачів. Запропонована модель інтеграції адаптивної освітньої платформи в дисципліну «Українська мова та академічне письмо» насамперед сприяє підвищенню мотивації до опанування академічного письма, покращенню якості письмової продукції здобувачів та розвитку їхніх навичок фахової комунікації в академічному середовищі. Отримані результати створюють теоретичне та практичне підґрунтя для розроблення спеціалізованих освітніх рішень у сфері лінгводидактики та цифрового навчання.

Застосування адаптивних освітніх платформ у процесі навчання фахової мови відкриває широкі можливості для індивідуалізації освітнього процесу. У межах дисципліни «Українська мова та академічне письмо» такі технології дозволяють ефективно формувати навички академічного письма, удосконалювати мовну компетентність і забезпечити постійний моніторинг навчального прогресу. Окрім того, адаптивний підхід сприяє підвищенню мотивації, розвитку критичного мислення та здатності до самостійної роботи.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розроблення дидактичних моделей для конкретних спеціальностей та вдосконалення системи оцінювання результатів навчання з використанням адаптивних технологій.

Список використаних джерел

1. Харченко І. І. Формування навичок академічного письма майбутніх фахівців нефілологічного профілю в умовах інформаційно-освітнього середовища. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2023. Вип. 64. Т. 2. С. 347–351. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-2-55>
2. Мізюк В. А., Хижняк А. В., Хренова В. В. Використання адаптивних навчальних платформ для персоналізації дистанційного навчання. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14605125>
3. Пікуляк М. В. Методи та моделі розробки адаптивної системи дистанційного навчання. *Науково-технічні дослідження у галузі інформаційних технологій: колективна монографія*. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М, 2022. Т. 1. С. 72–108. URL: https://ukrtsa.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/IT_1-72-108.pdf (дата звернення: 13.05.2025).
4. Полякова А. С., Тарангул Л. М., Писарчук О. В., Дзевицька Л. С. Виклики та інновації у вищій освіті XXI століття: погляд у майбутнє. *Академічні візії*. 2023. № 24. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10024100>
5. Жукова Т. А., Черновол Є. О., Різак Г. В. Стратегії адаптації та розвитку вищої освіти у післявоєнний період: аналіз інноваційних підходів, їх вплив на якість освіти та результати вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 3 (37). С. 210–222. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3\(37\)-210-222](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-210-222)

6. Rienties B., Ferguson R., Gonda D., Hajdin G., Herodotou C., Iniesto F., Isidori M. V. Education 4.0 in higher education and computer science: A systematic review. *Computer. Applications in. Engineering. Education*. 2023. Vol 31. № 5. P. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.1002/cae.22643>

7. Шелевер О. В., Капітан Л. І., Коновалов О. Ю. Адаптивне навчання здобувачів за допомогою сучасних цифрових платформ. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 75. С. 269–272. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/75.52>

8. Усата О. Ю., Блохіна І. О., Гаврик В. Є. Адаптація освітніх інновацій для розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти в контексті науково-дослідної діяльності. *Академічні візії*. 2025. № 41. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15031796>

9. Клочко А. О, Прокопенко А. А. Персоналізоване навчання з використанням штучного інтелекту. *Інформаційнокомп'ютерні технології: матеріали XIV Міжнародної науково-технічної конференції (м. Житомир, 28–29 березня 2024 р.)*. Житомир, 2024. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/05/168.pdf> (дата звернення: 14.05.2025).

10. Ковальський В. О., Кисленко Д. П. Педагогічні аспекти використання цифрових технологій в вищій освіті. *Академічні візії*. 2024. № 30. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1298> (дата звернення: 14.05.2025).

11. Варнавська І., Чепок Р. Цифрові платформи професійної освіти: дистанційна форма в умовах повномасштабної агресії 2022–2024 років. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Том 12. № 5. С. 12–18. DOI: 10.31110/2616-650X-vol12i5-002

12. Крупко О. Дистанційна освіта та інноваційні методи навчання у вищій освіті України в період коронавірусної пандемії. *Український педагогічний журнал*. 2022. № 1. С. 18–23. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-1-18-23>

13. Волікова М. М., Братанич О. Г. Традиційне та інноваційне навчання у вищих навчальних закладах України: переваги та недоліки. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. №194. С. 78–84. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-194-78-84>
14. Солоня Ю. О. Адаптивне навчання як чинник інноваційних змін у фаховій підготовці майбутніх учителів біології. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 63 (2). С. 165–191. DOI: [10.32840/1992-5786.2019.63-2.32](https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.63-2.32)
15. Загорецька О., Рудась С., Патер О., Ковтун А. Навчальні та інтерактивні онлайн платформи у процесі розвитку цифрових компетентностей здобувачів економічних спеціальностей. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2024. № 19(38). DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-19\(38\)-20](https://doi.org/10.33296/2707-0654-19(38)-20)
16. Марчук А. Якість вищої освіти в надзвичайних умовах: освітні втрати й дисфункції цифровізації вищої освіти та дистанційного навчання. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2023. №1(47). С. 80–89. DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.1.47.2023.482>
17. Новаченко І. Г. Використання цифрових інструментів під час дистанційного навчання з вивчення іноземної мови (за професійним спрямуванням) в закладах фахової передвищої освіти. *Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique* (Paris, 21 juillet 2023). Paris, 2023. С. 137–141. DOI: [10.36074/logos-21.07.2023.39](https://doi.org/10.36074/logos-21.07.2023.39)
18. Доступна освіта в умовах війни: Мінцифра, МОН та Фондація Олени Зеленської запустили Коаліцію девайсів. *Міністерство цифрової трансформації України: вебсайт*. 2024. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/dostupna-osvita-v-umovakh-viyni-mintsifra-mon-ta-fundatsiya-oleni-zelenskoi-zapustili-koalitsiyu-devaysiv> (дата звернення: 13.05.2025).